

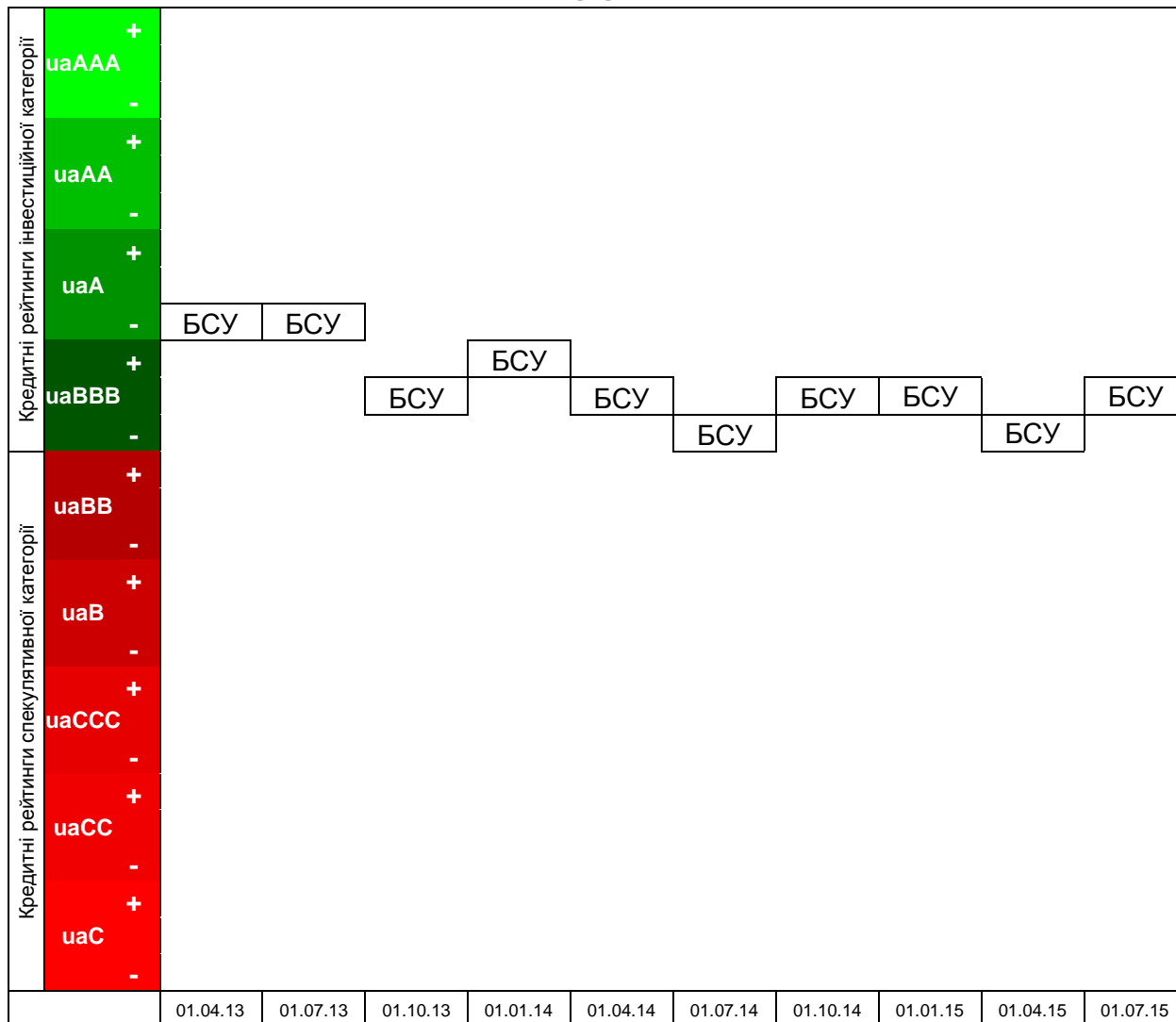
АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
«ІНТЕГРАЛЬНИЙ ДОВГОСТРОКОВИЙ
КРЕДИТНИЙ РЕЙТИНГ БАНКІВСЬКОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ:
II КВАРТАЛ 2015 РОКУ»

ЗМІСТ

РЕЗЮМЕ	4
1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України	5
1.1. ІДКР I групи банків	6
1.2. ІДКР II групи банків	6
1.3. ІДКР III групи банків	6
1.4. ІДКР IV групи банків	6
1.5. Фактори впливу	7
2. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків	9
ДОДАТКИ	12

РЕЗЮМЕ

НРА «Рюрік» на основі публічних даних уповноважених НКЦПФР національних та визнаних НКЦПФР міжнародних рейтингових агентств, а також офіційних статистичних даних НБУ¹ визначило інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг (ІДКР) банківської системи України та груп банків відповідно до класифікації НБУ за підсумками II кварталу 2015 року.

У результаті розрахунків, здійснених відповідно до авторської методики НРА «Рюрік»², значення ІДКР банківської системи України у бальному вимірі належить проміжку [15,94; 16,91] та складає **16,53**. При переведенні в Національну рейтингову шкалу³:

значення 15,94 відповідає рівню рейтингу uaBVB-;

значення 16,53 – рівню рейтингу uaBVB;

значення 16,91 – рівню рейтингу uaBVB+.

Таким чином, інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України знаходиться на рівні **uaBVB** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР банківської системи України знаходиться на рівні **uaBVB-** інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР банківської системи України – на рівні **uaBVB+** інвестиційної категорії.

¹ Починаючи з 01.04.2015 р. НБУ публікує дані фінансової звітності платоспроможних українських банків окремо від неплатоспроможних. При розрахунках ІДКР БСУ за II кв. 2015 р. використовувались дані лише за платоспроможними банками.

² див. Додаток 1

³ див. Додаток 3

1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України

Результати розрахунків для визначення ІДКР банківської системи України наведено на рис. 1.1 та в Додатку 4.

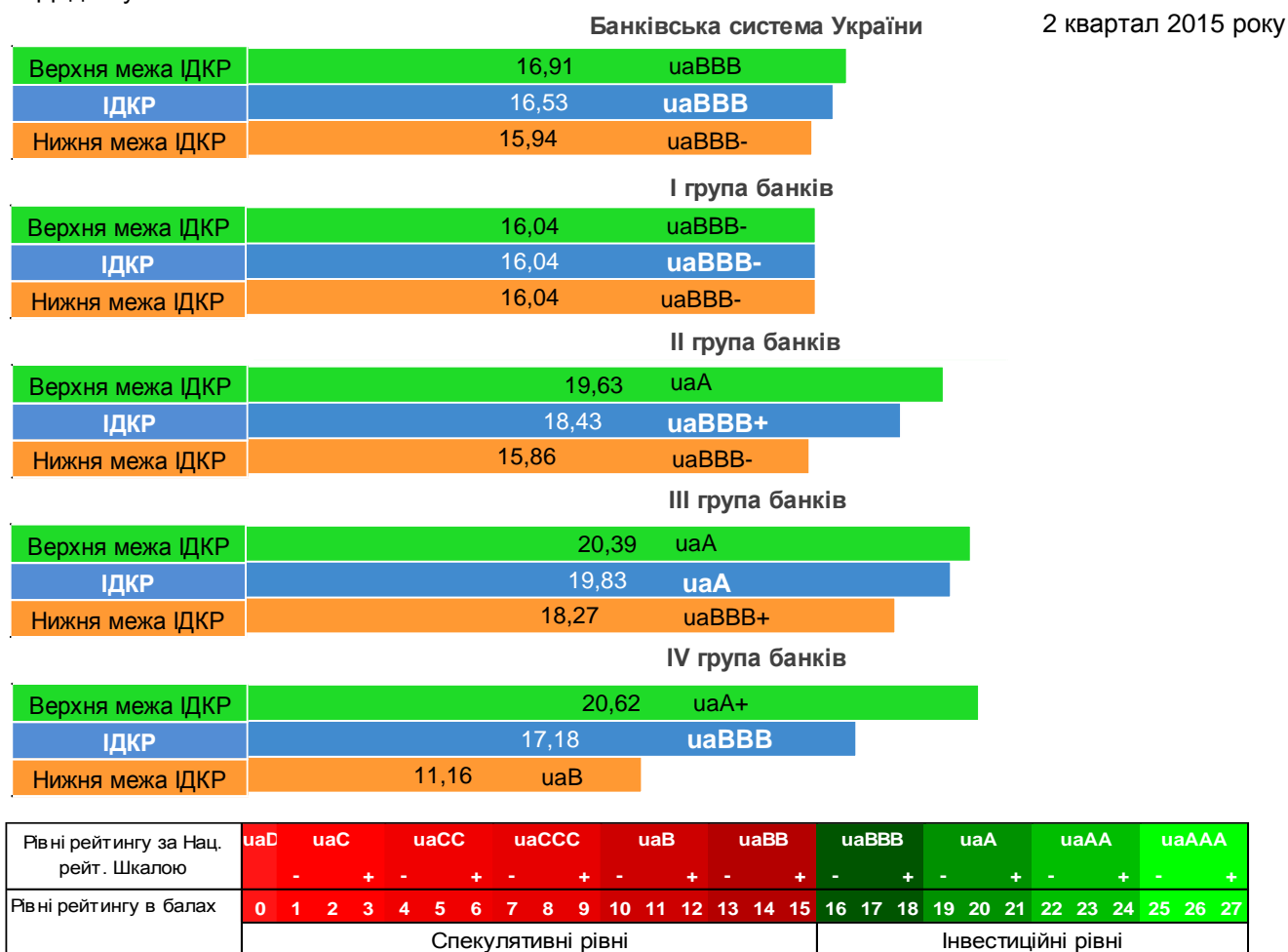

Рис. 1.1. Результати розрахунків для визначення ІДКР БСУ, станом на 01.07.2015 р.

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+/-» вказує на проміжний рівень рейтингу відносно основних рівнів.

Найбільше (26,36% від загальної кількості) довгострокових кредитних рейтингів, присвоєних українським банкам уповноваженими національними та визнаними міжнародними рейтинговими агентствами, відповідає значенню **17** балів. Таким чином, **модальне значення** довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України складає **17** балів, що відповідає кредитному рейтингу рівня **uaBBB**. Разом із тим, якщо припустити, що більшість із 36 банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, зацікавлені в отриманні рейтингу лише на рівні інвестиційної категорії, проте не замовляють послуги рейтингування у зв'язку з розумінням низького рівня власної надійності, то можна стверджувати, що у разі присвоєння кредитних рейтингів цим банкам значення інтегрального показника найбільш імовірно зміститься в нижню частину інтервалу.

Для кращого розуміння факторів, які впливають на загальний рівень кредитоспроможності банківської системи України, доцільно визначити інтегральні довгострокові кредитні рейтинги за I-IV групами банків відповідно до класифікації НБУ.

1.1. ІДКР I групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР I групи банків наведено в Додатку 5.

Оскільки станом на 01.07.2015 р. всі платоспроможні банки I групи мали довгострокові кредитні рейтинги, межі діапазону та значення ІДКР I групи банків були однаковими та складала 16,04.

При переведенні в Національну рейтингову шкалу (НРШ) значення 16,04 відповідає рівню рейтингу uaBBB–.

Таким чином, *ІДКР I групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB–** інвестиційної категорії.

1.2. ІДКР II групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР II групи банків наведено в Додатку 6.

Значення ІДКР II групи банків у бальному вимірі належить проміжку [15,86; 19,63] та складає 18,43. При переведенні в НРШ:

- значення 15,86 відповідає рівню рейтингу uaBBB–;
- значення 18,43 – рівню рейтингу uaBBB+;
- значення 19,63 – рівню рейтингу uaA.

Таким чином, *ІДКР II групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР II групи банків знаходиться на рівні uaBBB– інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР II групи банків – на рівні uaA інвестиційної категорії.

1.3. ІДКР III групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР III групи банків наведено в Додатку 7.

Значення ІДКР III групи банків у бальному вимірі належить проміжку [18,27; 20,39] та складає 19,83. При переведенні в НРШ:

- значення 18,27 відповідає рівню рейтингу uaBBB+;
- значення 19,83 – рівню рейтингу uaA;
- значення 20,39 – рівню рейтингу uaA.

Таким чином, *ІДКР III групи банків* знаходиться на рівні **uaA** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР III групи банків знаходиться на рівні uaBBB+ інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР III групи банків – на рівні uaA інвестиційної категорії.

1.4. ІДКР IV групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР IV групи банків наведено в Додатку 8.

Значення ІДКР IV групи банків у бальному вимірі належить проміжку [11,16; 20,62] та складає 17,18. При переведенні в НРШ:

- значення 11,16 відповідає рівню рейтингу uaB;
- значення 17,18 – рівню рейтингу uaBBB;
- значення 20,62 – рівню рейтингу uaA+.

Таким чином, *ІДКР IV групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР IV групи банків знаходиться на рівні uaB спекулятивної категорії, максимально можливий ІДКР IV групи банків – на рівні uaA+ інвестиційної категорії.

1.5. Фактори впливу

Як показує практика, рівень ІДКР за групами банків підвищується прямо пропорційно до обсягу активів банків, які формують відповідну групу. При цьому протягом 2013 року – I кварталу 2015 року спостерігалась протилежна тенденція, що пояснюється діями міжнародних РА:

- 25 вересня 2013 р. міжнародне агентство *Moody's* знизило довгострокові кредитні рейтинги за національною шкалою 12 українських банків, що входять переважно до I групи, у зв'язку зі зниженням рейтингу державних облигацій України.
- 05 лютого 2014 р. агентство *Moody's* знизило кредитні рейтинги за національною шкалою ПАТ «ПУМБ» та ПАТ «Ощадбанк» з *uaBB-* до *uaB-*.
- 25 лютого 2014 р. агентство *Standard & Poor's* знизило кредитний рейтинг Альфа-Банку з *uaBB-* до *uaCCC*.
- 09 квітня 2014 р. агентство *Moody's* знизило кредитні рейтинги 6 вітчизняних банківських установ до *uaCCC-*, ще двох установ – до *uaB-*.
- 26 березня 2015 р. *Moody's*, у зв'язку зі зниженням суверенного рейтингу України, знизило кредитні рейтинги Ощадбанку (до *uaCC*), Промінвестбанку (до *uaCCC-*), Сбербанку Росії (до *uaB-*), банку «Фінанси та кредит» (до *uaCC*), ОТП Банку (до *uaB-*).

Враховуючи, що обсяг активів платоспроможних банків I групи станом на 01.07.2015 р. складає близько 75% від загального обсягу активів БСУ, ступінь впливу даної групи на її загальну кредитоспроможність є найвищим. Підвищення рівня ІДКР БСУ протягом II кварталу відбулось переважно за рахунок відмови ПАТ «ПУМБ» від послуг РА *Moody's* (підтримувало рейтинг на рівні *uaCCC-*). При цьому станом на 01.07.2015 р. кредитний рейтинг банку, визначений національним агентством, підтримувався на рівні *uaAA-* інвестиційної категорії.

Протягом 2014 року – II кварталу 2015 року кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг позичальника, зменшилась зі 117 до 93 установ (91 платоспроможної). Така динаміка обумовлена, в першу чергу, запровадженням тимчасової адміністрації (ТА) до 54 українських банків (з початку 2014 р.). ТА наразі працює переважно в банках IV групи. Разом із тим, у 2015 році до категорії неплатоспроможних було віднесено такі великі установи, як Дельта Банк, «Надра» та «Фінансова Ініціатива».

Основними передумовами для запровадження ТА було зниження рівня платоспроможності банківських установ, зміни в політичному керівництві країни, а також розширення переліку критеріїв віднесення банку до категорії неплатоспроможних. Так, відповідно до останніх змін в ЗУ «Про банки і банківську діяльність», НБУ може визнати банк неплатоспроможним у разі системного порушення банком законодавства, що регулює питання запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму. Таким чином, розширення повноважень НБУ та останні дії ФГВФО щодо запровадження ТА в банки IV групи, які не мали проблем з ліквідністю, роблять дефолти банківських установ слабкопрогнозованими.

Незважаючи на це, НРА «Рюрік» інформувало ринок про зниження кредитоспроможності банків шляхом зниження рівня рейтингу до спекулятивної категорії або його призупинення в середньому за 52 дні до запровадження ТА. Це є найкращим показником превентивного реагування на потенційний дефолт серед усіх уповноважених національних РА.

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною.

Оскільки починаючи з 01.04.2015 р. НБУ публікує дані фінансової звітності платоспроможних українських банків окремо від неплатоспроможних, при розрахунку ІДКР БСУ за II квартал 2015 року не враховувались обсяги активів та рейтинги неплатоспроможних банків. Разом із тим, активи неплатоспроможних банків станом на 01.07.2015 р. склали близько 4% сукупного обсягу, що свідчить про їх незначну вагу в ІДКР.

Також НРА «Рюрік» вважає несуттєвим вплив на ІДКР банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів. Сукупний обсяг активів банків без довгострокового кредитного рейтингу позичальника складає близько 4%. При цьому спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності оцінки інтегрального показника.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які Агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

2. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків

На кінець II кварталу 2015 року банківська система України налічувала 127 платоспроможних установ, з яких 91 установа на кінець червня 2015 року мала довгостроковий кредитний рейтинг позичальника (96% активів банківської системи станом на 01.07.2015 р.).

Розподіл банків, що мають кредитний рейтинг, за групами наведено на рис. 3.1.

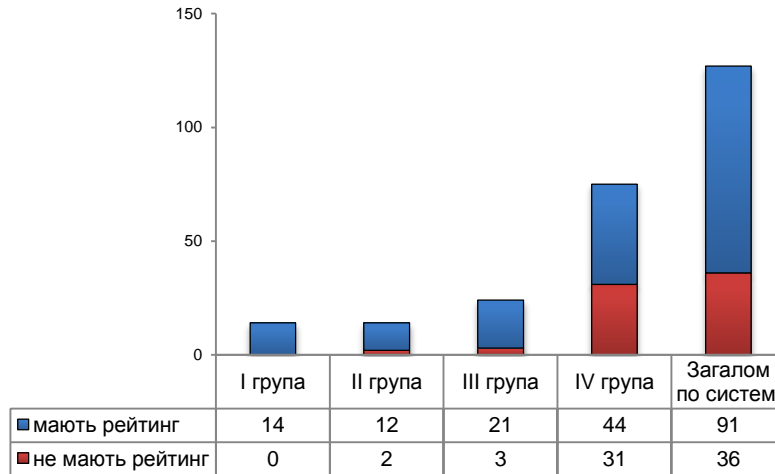

Рис. 3.1. Кількість банків, що мають кредитний рейтинг, за групами

Серед усіх кредитних рейтингів платоспроможних банків України 10 підтримуються на рівнях спекулятивної категорії, а 100 (91% від загальної кількості) кредитні рейтинги – на рівнях інвестиційної категорії (див. рис. 3.2).

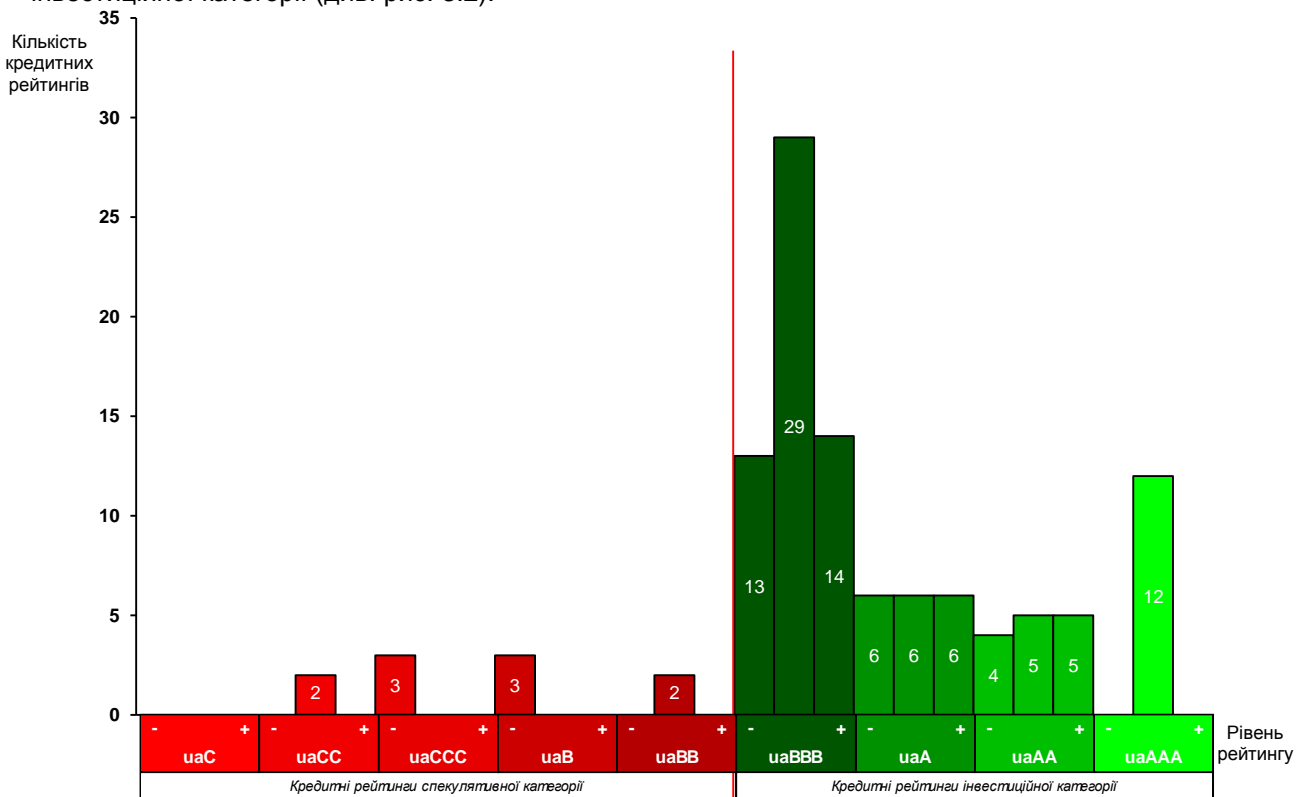

Рис. 3.2. Дивергенція кредитних рейтингів банків України станом на 01.07.2015 р.

Більшість кредитних рейтингів банків України підтримується на рівні uaBBB–, uaBBB та uaBBB+ (13, 29 та 14 кредитних рейтингів відповідно). 3 банки мають кредитний рейтинг спекулятивної категорії uaCCC– (банки I та II групи з рейтингами від Moody's та S&P).

Розподіл рейтингів українських банків за групами наведено на рис. 3.3.

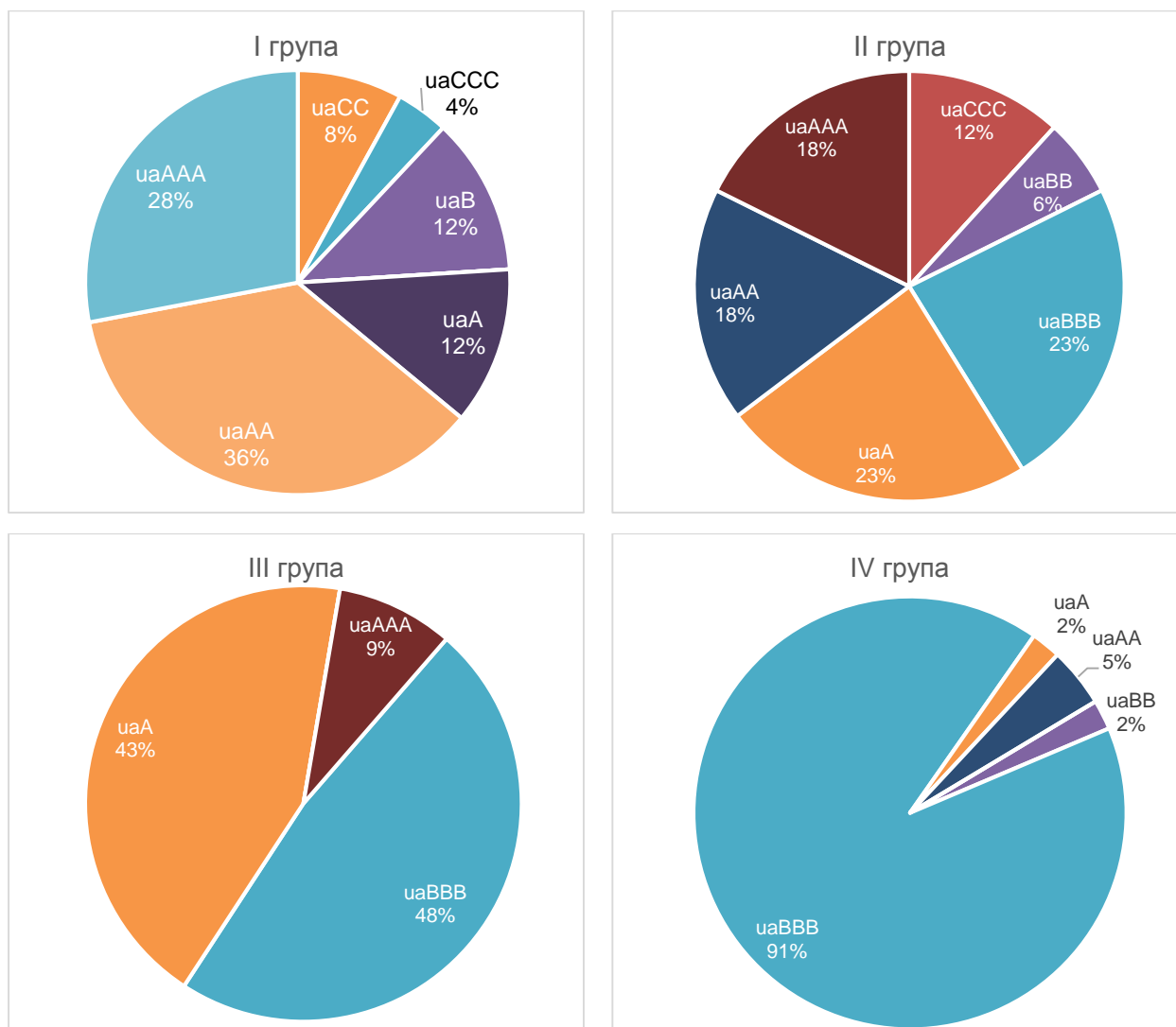

Рис. 3.2. Розподіл рейтингів українських банків за групами станом на 01.07.2015 р.

За розподілом кредитних рейтингів чітко простежується закономірність, яка, на думку НРА «Рюрік» полягає в тому, що в Україні банки зацікавлені в отриманні кредитних рейтингів лише на рівнях інвестиційної категорії.

Установи, які не мають кредитного рейтингу, відмовляються від послуг рейтингування з декількох причин. Це може бути низький рівень фінансової прозорості банку, розуміння низького рівня власної надійності чи специфіка діяльності на ринку. Останнє стосується в першу чергу відносно невеликих дочірніх банків міжнародних груп, які не мають потреби в зовнішньому фондуванні.

Розподіл рейтингів банків між національними та міжнародними агентствами наведено на рис. 3.2.

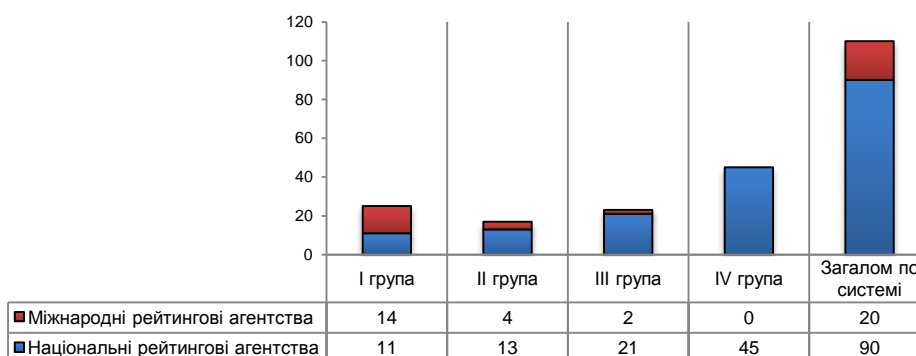

Рис. 3.2. Структура кредитних рейтингів банків України в залежності від рейтингових агентств

Загалом по банківській системі 95 кредитних рейтингів підтримуються національними рейтинговими агентствами, 20 рейтингів – міжнародними. Найбільша частка кредитних рейтингів, підтримуваних міжнародними рейтинговими агентствами, спостерігається серед банків I групи. Така тенденція пов'язана з орієнтацією великих банків на міжнародний ринок капіталу та прагненням залучити іноземних інвесторів, які мають більше довіри до всесвітньовідомих агентств.

Разом із тим, у зв'язку з обмеженням виходу України та її резидентів на міжнародні ринки, зазначена тенденція починає змінюватись. Так, кількість кредитних рейтингів банків I групи, визначених національними агентствами, протягом 2014 р. – II кв. 2015 р. зросла з 7 до 11.

Що стосується банків II-IV груп, то вони завжди орієнтувались на внутрішній ринок капіталу та національних інвесторів, для яких оцінка вітчизняних рейтингових агентств є достатньо авторитетною. Крім того, це може бути пов'язано з суттєвою різницею у вартості рейтингових послуг, які надаються міжнародними та національними рейтинговими агентствами.

Станом на момент написання огляду НРА «Рюрік» підтримувало 9 довгострокових кредитних рейтингів банків, 1 з яких належить до III групи, 8 – до IV групи. Серед цих рейтингів один підтримується на рівні uaBBB+ (ПАТ «АВАНТ-БАНК»), 8 – на рівні uaBBB.

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку вітчизняної банківської системи та ринку рейтингових послуг, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: ПА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), ПА «IBI-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), ПА «Кредит-Рейтинг», ПА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moody's.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку, к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76

Відповідальний аналітик:

Старший фінансовий аналітик, Ткаченко Микола Анатолійович, тел. (044) 489-87-33 / 49 (вн. 703).

ДОДАТКИ

Додаток 1. Методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ДОВГОСТРОКОВОГО КРЕДИТНОГО РЕЙТИНГУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Київ – 2013

Вступ

Події 2008-2009 років показали, що фінансовий стан окремо взятого банку залежить від загального фінансового стану банківської системи України. Всі банківські установи є досить взаємопов'язаними, тому індивідуальний рівень кредитоспроможності банку насправді не повністю відображає ступінь його надійності. Для визначення фінансової стійкості окремого банку досить важливим є розуміння загального (інтегрального) рівня кредитоспроможності банківської системи. Оскільки універсальним інструментом, який визначає ймовірність невиконання боргових зобов'язань певною установою, виступає кредитний рейтинг, то для досягнення поставленої мети доцільно визначити інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України.

Даним документом визначається методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України (далі – Методика). Методика базується на ряді гіпотез та спрощень, які дозволяють за незначного рівня похибки оцінити загальний рівень кредитоспроможності українських банків. Методика пройшла наукову апробацію, і її основні положення було викладено в №6 (196) науково-практичного журналу «Вісник Національного банку України» [1].

1. Інформаційна база

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються наступні джерела:

- оновлювана на щоквартальній основі публічна інформація про визначені *уповноваженими* Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) *національними та визнаними* НКЦПФР *міжнародними рейтинговими агентствами* рейтингові оцінки українських банків за Національною рейтинговою шкалою [2-10];
- офіційні статистичні дані Національного банку України (НБУ) щодо фінансової звітності українських банків [11];
- Рішення НБУ від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» [12];
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2007 р. №665 «Про затвердження Національної рейтингової шкали» [13];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2312 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Fitch Ratings* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [14];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2313 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Moody's Investors Service* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [15];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2314 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Standard & Poor's* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [16].

2. Система гіпотез та спрощень

Беручи до уваги, що банківська система України є сукупністю окремо взятих банківських установ, які відрізняються за розмірами активів, можна зробити припущення, що інтегральний рівень довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України є середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків. Таким чином, ступінь впливу кредитного рейтингу окремого банку на інтегральний показник визначається часткою активів банку в активах банківської системи.

Слід зазначити, що методики різних рейтингових агентств щодо визначення рейтингової оцінки можуть характеризуватись більшим або меншим ступенем лояльності до об'єкту рейтингування. Для спрощення розрахунків вважатимемо, що оцінки всіх рейтингових агентств є абсолютно об'єктивними та мають однакову вагу. При цьому Методика передбачає, що, якщо банківська установа має декілька довгострокових кредитних рейтингів позичальника від різних агентств, враховується довгостроковий кредитний рейтинг позичальника нижчого рівня. Крім того, якщо банк не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за наявності враховується його довгостроковий кредитний рейтинг боргового інструмента.

Оскільки на основі публічних даних неможливо достовірно оцінити рівень рейтингової оцінки банків, то, у разі відсутності в публічному доступі інформації щодо довгострокових кредитних рейтингів позичальника та/або боргового інструменту певних банків, їх частка в активах банківської системи при розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу не враховується і використовується тільки для визначення діапазону зміни інтегрального показника. Активи банків, за зобов'язаннями яких протягом аналізованого періоду відбувся дефолт, при визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України також не враховуються.

3. Результати розрахунків

Для визначення інтегрального рівня кредитоспроможності банківської системи України обчислюються наступні показники:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України;
- діапазон можливих змін довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- інтегральні довгострокові кредитні рейтинги I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ;
- діапазони можливих змін довгострокових кредитних рейтингів I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ.

4. Методика розрахунку

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються рейтингові оцінки виключно за Національною рейтинговою шкалою. Переведення рейтингових оцінок за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств в Національну рейтингову шкалу відбувається згідно з відповідними рішеннями ДКЦПФР [14-16] (див. Додаток 2).

Також слід зазначити, що, оскільки рівні кредитного рейтингу, відповідно до Національної рейтингової шкали, позначаються літерами, для здійснення математичних розрахунків доцільно перевести рівні рейтингу за Національною рейтинговою шкалою в числову шкалу. З цією метою кожному рівню кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою, включаючи проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів, призначається певна кількість балів: найвище значення («27») присвоюється найвищому кредитному рейтингу рівня uaAAA+, найнижче («0») – кредитному рейтингу рівня uaD. Співвідношення між рівнями довгострокового кредитного рейтингу та балами наведено в Додатку 3.

4.1. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України розраховується як сума рівнів довгострокових кредитних рейтингів окремих банків, зважених на частки їх активів в загальному обсязі активів системи. Формула середньої арифметичної зваженої для розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу буде наступною:

$$\bar{x} = \sum_{i=1}^n x_i \cdot w_i, \quad (1)$$

де \bar{x} – інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи, виражений у балах;

n – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у системі;

x_i – рівень довгострокового кредитного рейтингу i -го банку, виражений у балах, $i = \overline{1, n}$;

w_i – частка активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, в активах системи, $i = \overline{1, n}$.

Нехай A – загальний обсяг активів банківської системи, a_i – обсяг активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, b_i – обсяг активів i -го банку, який не має довгострокового кредитного рейтингу, тоді:

$$A = \sum_{i=1}^n a_i + \sum_{n+1}^k b_i,$$

де k – загальна кількість банків у системі.

Частки активів банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у загальному обсязі активів системи визначаються без урахування активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^n a_i}. \quad (2)$$

Оскільки кінцевим результатом не обов'язково буде ціле число, розраховане бальне значення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу доцільно округлити до двох значень після коми. Визначення цілої частини рівня рейтингу в балах здійснюється за правилами математичного округлення.

Позначимо цілу частину отриманого значення як $[x]$, а дробову – $\{x\}$, і введемо наступні умови:

1) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0 < \{x\} < 0,5,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x]$;

2) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0,5 \leq \{x\} < 1,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x+1]$.

4.2. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Після визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу для отримання більш точної оцінки доцільно розрахувати інтервал його зміни. Для цього слід розглянути два варіанти, за яких припускається, що усі банки в банківській системі мають довгостроковий кредитний рейтинг:

1) *Оптимістичний*. Для визначення верхньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, характеризуються найвищою кредитоспроможністю порівняно з іншими позичальниками, і, у разі проходження ними процедури рейтингування, їх кредитний рейтинг підтримувався б на рівні uaAAA+ за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 27$).

2) *Песимістичний*. Для визначення нижньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, не користуються рейтинговими послугами у зв'язку з низьким рівнем власної надійності або у зв'язку з тим, що найближчим часом вони будуть припинені або реорганізовані. Таким чином, розрахунки здійснюються за припущення, що їх довгостроковий кредитний рейтинг відповідає рівню uaD за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 0$).

При цьому слід зазначити, що у розглянутих випадках враховуються частки в загальному обсязі активів системи усіх банків, які її формують, тобто $\sum_{i=n+1}^k b_i = 0$, $\sum_{i=1}^k a_i = A$, а отже вираз (2) набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A}.$$

4.3. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг груп банків

Для I-IV груп банків за класифікацією НБУ [12] розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу здійснюється за формулою (1). При цьому для визначення часток банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, в обсязі активів групи банків, до якої вони належать, використовується вираз (2), який набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^m a_i},$$

де m – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у відповідній групі банків.

4.4. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

При визначенні діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків, враховуються частки в загальному обсязі активів відповідної групи усіх банків, які її формують, тобто:

$$\sum_{i=m+1}^j b_i = 0, \quad \sum_{i=1}^j a_i = A_g,$$

де j – кількість банків у відповідній групі;

A_g – загальний обсяг активів відповідної групи банків.

Таким чином, вираз (2) для визначення діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A_g}.$$

4.5. Модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Оскільки на момент публікації даного документа велика кількість українських банків (переважно банків IV групи) не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, дуже високою є ймовірність відхилення розрахованого інтегрального показника від отриманої оцінки в межах діапазону його зміни. Для визначення напрямку руху інтегрального довгострокового кредитного рейтингу ми використовуємо модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України, що визначається як найбільш часто повторюване значення у вибірці довгострокових кредитних рейтингів українських банків.

5. Аналіз результатів

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною, оскільки вплив банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, на даний показник є несуттєвим, зважаючи на те, що сукупний обсяг активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, на момент публікації даного документа складає менше 10%. При цьому

спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності визначеної оцінки інтегрального показника.

Загальні висновки щодо кредитоспроможності банківської системи України повинні враховувати:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України в цілому та в межах груп банків без урахування частки банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника;
- діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України в цілому та в межах груп банків, який враховує частку банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за реалізації оптимістичного та песимістичного варіантів;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- закономірності та тенденції розвитку ринків банківських та рейтингових послуг.

Прикінцеві положення

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

Список використаних джерел

1. Побудова інтегрального кредитного рейтингу банківської системи України [Текст] / Л. Долінський, О. Ковальчук // Вісник Національного банку України : наук.-практ. журн. – 2012. – №6 (196). – с. 28-32.
2. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт НРА «Рюрік». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rurik.com.ua/>.
3. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Кредит-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>.
4. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «ІВІ-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>.
5. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Експерт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expert-rating.com/>.
6. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «UCRA». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ucra.com.ua/>.
7. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Стандарт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standard-rating.com/>.
8. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Moody's Investors Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moody.com/>.
9. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Fitch Ratings». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>.
10. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Standard & Poor's Ratings Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>.
11. Офіційні статистичні дані фінансової звітності українських банків // Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua/>.
12. Рішення Національного банку України від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» // Офіційний сайт інформаційного агентства «ЛІГА: ЗАКОН». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua/>.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рейтингової шкали» від 26.04.2007 р. №665. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/665-2007-%D0%BF>.
14. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Fitch Ratings* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2312. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0028-08>.
15. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Moody's Investors Service* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2313. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0029-08>.
16. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Standard & Poor's* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. № 2314. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0030-08>.

Додаток 2. Шкала переведення рівнів кредитних рейтингів за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств у Національну рейтингову шкалу

Рівень кредитного рейтингу за шкалою Moody's Investor's Services	Рівень кредитного рейтингу за шкалою Fitch Ratings	Рівень кредитного рейтингу за шкалою Standard&Poors Ratings Services	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою
Aaa.ua	AAAukr	uaAAA	uaAAA
Aa.ua	AAukr	uaAA	uaAA
A.ua	Aukr	uaA	uaA
Baa.ua	BBukr	uaBBB	uaBBB
Ba.ua	BBukr	uaBB	uaBB
B.ua	Bukr	uaB	uaB
Сaa.ua	CCukr	uaCCC	uaCCC
Ca.ua	CCukr	uaCC	uaCC
C.ua	Cukr	uaC	uaC
-	DDukr, Ddukr, Dukr	uaSD, uaD	uaD

Додаток 3. Переведення рівнів кредитних рейтингів за Національною рейтинговою шкалою в бали

	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою	Бали, x_i	Пояснення до рівня рейтингу
Інвестиційні рівні	uaAAA+	27	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAAA характеризуються найвищою кредитоспроможністю у порівнянні до інших українських позичальників або боргових інструментів
	uaAAA	26	
	uaAAA-	25	
	uaAA+	24	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризуються дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами
	uaAA	23	
	uaAA-	22	
	uaA+	21	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaA	20	
	uaA-	19	
	uaBBB+	18	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
uaBBB	17		
uaBBB-	16		
Спекулятивні рівні	uaBB+	15	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBB характеризуються кредитоспроможністю, нижче за достатню порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaBB	14	
	uaBB-	13	
	uaB+	12	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaB характеризуються низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Дуже висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaB	11	
	uaB-	10	
	uaCCC+	9	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaCCC характеризується дуже низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Потенційна вірогідність дефолту
	uaCCC	8	
	uaCCC-	7	
	uaCC+	6	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaCC характеризуються високою вірогідністю дефолту
	uaCC	5	
	uaCC-	4	
	uaC+	3	Очікується дефолт за борговими зобов'язаннями позичальника
uaC	2		
uaC-	1		
	uaD	0	Дефолт. Виплати відсотків і основної суми за борговими зобов'язаннями позичальника припинені без досягнення згоди кредиторів щодо реструктуризації заборгованості до настання строку платежу

* знаки «+» та «-» вказують на проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів

Додаток 4. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України⁴

Назва Банку	Активи, тис. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.07.2015 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПРИВАТБАНК	240 008 678	uaA-	19,93%	19	3,79
ОЩАДБАНК	148 148 013	uaCC	12,30%	5	0,62
УКРЕКСІМБАНК	144 550 811	uaAA-	12,00%	22	2,64
ПРОМІНВЕСТБАНК	56 698 143	uaCCC-	4,71%	7	0,33
СБЕРБАНК РОСІЇ	52 634 265	uaB-	4,37%	10	0,44
РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	52 414 114	uaB-	4,35%	10	0,44
УКРСОЦБАНК	45 366 764	uaAAA	3,77%	26	0,98
АЛЬФА-БАНК	40 281 885	uaAA+	3,34%	24	0,80
ВТБ БАНК	39 221 054	uaAA+	3,26%	24	0,78
БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	38 881 952	uaCC	3,23%	5	0,16
УКРСИББАНК	35 698 652	uaAAA	2,96%	26	0,77
ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	34 183 916	uaAA-	2,84%	22	0,62
УКРГАЗБАНК	25 787 145	uaA+	2,14%	21	0,45
ОТП БАНК	22 636 630	uaB-	1,88%	10	0,19
КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	21 594 762	uaAAA	1,79%	26	0,47
"ПІВДЕННИЙ"	16 922 194	uaCCC-	1,41%	7	0,10
ІНГ БАНК УКРАЇНА	13 994 206	uaAAA	1,16%	26	0,30
"ХРЕЩАТИК"	9 875 670	uaBBB-	0,82%	16	0,13
ФІДОБАНК	8 285 906	uaBBB	0,69%	17	0,12
МЕГАБАНК	8 252 341	uaA+	0,69%	21	0,14
КРЕДОБАНК	7 786 547	uaAA	0,65%	23	0,15
БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	7 306 546	uaCCC-	0,61%	7	0,04
ПЛАТИНУМ БАНК	7 031 542	uaBB	0,58%	14	0,08
УКРІНБАНК	6 896 939	uaBBB+	0,57%	18	0,10
УНІВЕРСАЛ БАНК	6 487 792	uaAA	0,54%	23	0,12
ДІАМАНТБАНК	6 025 193	uaBBB	0,50%	17	0,09
БАНК ВОСТОК	6 117 382	uaA	0,51%	20	0,10
ПРОКРЕДИТ БАНК	5 847 213	uaAAA	0,49%	26	0,13
БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	5 047 892	uaA-	0,42%	19	0,08
МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	4 630 333	uaBBB+	0,38%	18	0,07
ПРАВЕКС-БАНК	4 257 436	uaAAA	0,35%	26	0,09
БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	4 248 379	uaBBB+	0,35%	18	0,06
"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	3 997 577	uaA-	0,33%	19	0,06
ТАСКОМБАНК	3 597 321	uaA-	0,30%	19	0,06
ФОРТУНА-БАНК	3 573 853	uaBBB	0,30%	17	0,05
ПІРЕУС БАНК МКБ	3 388 016	uaA	0,28%	20	0,06
АВАНТ-БАНК	3 251 619	uaBBB+	0,27%	18	0,05
БМ БАНК	3 144 494	uaBBB+	0,26%	18	0,05
ВІЕС БАНК	2 972 446	uaA+	0,25%	21	0,05
ІНДУСТРІАЛБАНК	2 918 148	uaBBB+	0,24%	18	0,04
БТА БАНК	2 910 113	uaA	0,24%	20	0,05
МАРФІН БАНК	2 672 928	uaA	0,22%	20	0,04
ІДЕЯ БАНК	2 671 220	uaA	0,22%	20	0,04
"АРКАДА"	2 610 336	uaBBB	0,22%	17	0,04
БАНК ФОРВАРД	1 987 465	uaA-	0,17%	19	0,03
"СОЮЗ"	1 200 084	uaBBB	0,10%	17	0,02
ФІНБАНК	704 946	uaBBB-	0,06%	16	0,01
БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	2 521 200	uaBBB-	0,21%	16	0,03
МІСТО БАНК	1 920 551	uaBBB	0,16%	17	0,03
ЕКСПРЕС-БАНК	1 915 289	uaBBB+	0,16%	18	0,03
УНІКОМБАНК	1 703 030	uaBBB-	0,14%	16	0,02
"КАПІТАЛ"	1 570 415	uaBBB-	0,13%	16	0,02
РАДИКАЛ БАНК	1 510 687	uaBBB-	0,13%	16	0,02
ЮНЕКС БАНК	1 389 666	uaBBB+	0,12%	18	0,02
ЄВРОБАНК	1 357 165	uaBBB-	0,11%	16	0,02
"ПРЕМІУМ"	1 352 738	uaBBB	0,11%	17	0,02
"ГЛОБУС"	1 341 390	uaA+	0,11%	21	0,02
"ЛЬВІВ"	1 317 751	uaBBB	0,11%	17	0,02
ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 314 794	uaBBB+	0,11%	18	0,02
БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	1 075 893	uaBBB	0,09%	17	0,02
БАНК 3/4	1 007 293	uaBBB	0,08%	17	0,01
ІНТЕГРАЛ - БАНК	851 831	uaBB	0,07%	14	0,01
АПЕКС-БАНК	833 397	uaBBB	0,07%	17	0,01
ЮНІОН СТАНДАРД БАНК	799 399	uaBBB-	0,07%	16	0,01
БАНК СІЧ	769 953	uaBBB	0,06%	17	0,01
БАНК ЮНІСОН	764 027	uaBBB	0,06%	17	0,01
БАНК СОФІЙСЬКИЙ	763 575	uaBBB+	0,06%	18	0,01
КРЕДИТВЕСТ БАНК	754 565	uaAA	0,06%	23	0,01
БАНК КОНТРАКТ	740 081	uaBBB+	0,06%	18	0,01
АРТЕМ-БАНК	690 129	uaBBB-	0,06%	16	0,01
АСВЮ БАНК	608 597	uaBBB	0,05%	17	0,01
БАНК АВАНГАРД	596 821	uaAA	0,05%	23	0,01
МОТОР-БАНК	575 772	uaBBB-	0,05%	16	0,01
БАНК ТРАСТ	563 469	uaBBB	0,05%	17	0,01
АГРОКОМБАНК	524 942	uaBBB	0,04%	17	0,01
АКОРДБАНК	489 903	uaBBB+	0,04%	18	0,01
ВЕРНУМ БАНК	474 966	uaBBB	0,04%	17	0,01
РАДАБАНК	440 746	uaBBB	0,04%	17	0,01
СМАРТБАНК	406 319	uaBBB	0,03%	17	0,01
УКРБУДІНВЕСТБАНК	379 158	uaBBB	0,03%	17	0,01
КЛАСИКБАНК	344 110	uaBBB	0,03%	17	0,00
"КОНКОРД"	323 420	uaBBB	0,03%	17	0,00
ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	291 445	uaBBB	0,02%	17	0,00
"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	241 341	uaBBB	0,02%	17	0,00
"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	226 231	uaBBB	0,02%	17	0,00
ФІНАНС БАНК	218 535	uaBBB	0,02%	17	0,00
"ЦЕНТР"	168 015	uaBBB	0,01%	17	0,00
ВЕКТОР БАНК	164 777	uaBBB-	0,01%	16	0,00
БАНК АЛЬЯНС	160 478	uaBBB-	0,01%	16	0,00
АЛЬПАРІ БАНК	147 084	uaBBB-	0,01%	16	0,00
СУМА	1 204 331 806		100,00%		16,53

⁴ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 5. Розрахунок ІДКР I групи банків⁵

Назва Банку	Активи, тис. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.07.2015 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПРИВАТБАНК	240 008 678	uaA-	24,58%	19	4,67
ОЩАДБАНК	148 148 013	uaCC	15,17%	5	0,76
УКРЕКСІМБАНК	144 550 811	uaAA-	14,80%	22	3,26
ПРОМІНВЕСТБАНК	56 698 143	uaCCC-	5,81%	7	0,41
СБЕРБАНК РОСІЇ	52 634 265	uaB-	5,39%	10	0,54
РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	52 414 114	uaB-	5,37%	10	0,54
УКРСОЦБАНК	45 366 764	uaAAA	4,65%	26	1,21
АЛЬФА-БАНК	40 281 885	uaAA+	4,13%	24	0,99
ВТБ БАНК	39 221 054	uaAA+	4,02%	24	0,96
БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	38 881 952	uaCC	3,98%	5	0,20
УКРСИББАНК	35 698 652	uaAAA	3,66%	26	0,95
ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	34 183 916	uaAA-	3,50%	22	0,77
УКРГАЗБАНК	25 787 145	uaA+	2,64%	21	0,55
ОТП БАНК	22 636 630	uaB-	2,32%	10	0,23
СУМА	976 512 022		100%		16,04

Додаток 6. Розрахунок ІДКР II групи банків⁶

Назва Банку	Активи, тис. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.07.2015 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	21 594 762	uaAAA	17,93%	26	4,66
"ПІВДЕННИЙ"	16 922 194	uaCCC-	14,05%	7	0,98
ІНГ БАНК УКРАЇНА	13 994 206	uaAAA	11,62%	26	3,02
"ХРЕЩАТИК"	9 875 670	uaBBB-	8,20%	16	1,31
ФІДОБАНК	8 285 906	uaBBB	6,88%	17	1,17
МЕГАБАНК	8 252 341	uaA+	6,85%	21	1,44
КРЕДОБАНК	7 786 547	uaAA	6,46%	23	1,49
БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	7 306 546	uaCCC-	6,07%	7	0,42
ПЛАТИНУМ БАНК	7 031 542	uaBB	5,84%	14	0,82
УКРІНБАНК	6 896 939	uaBBB+	5,73%	18	1,03
УНІВЕРСАЛ БАНК	6 487 792	uaAA	5,39%	23	1,24
ДІАМАНТБАНК	6 025 193	uaBBB	5,00%	17	0,85
СУМА	120 459 637		100,00%		18,43

Додаток 7. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу III групи банків⁷

Назва Банку	Активи, тис. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.07.2015 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
БАНК ВОСТОК	6 117 382	uaA	8,53%	20	1,71
ПРОКРЕДИТ БАНК	5 847 213	uaAAA	8,15%	26	2,12
БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	5 047 892	uaA-	7,04%	19	1,34
МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	4 630 333	uaBBB+	6,45%	18	1,16
ПРАВЕКС-БАНК	4 257 436	uaAAA	5,93%	26	1,54
БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	4 248 379	uaBBB+	5,92%	18	1,07
"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	3 997 577	uaA-	5,57%	19	1,06
ТАСКОМБАНК	3 597 321	uaA-	5,01%	19	0,95
ФОРТУНА-БАНК	3 573 853	uaBBB	4,98%	17	0,85
ПІРЕУС БАНК МКБ	3 388 016	uaA	4,72%	20	0,94
АВАНТ-БАНК	3 251 619	uaBBB+	4,53%	18	0,82
БМ БАНК	3 144 494	uaBBB+	4,38%	18	0,79
ВІЕС БАНК	2 972 446	uaA+	4,14%	21	0,87
ІНДУСТРІАЛБАНК	2 918 148	uaBBB+	4,07%	18	0,73
БТА БАНК	2 910 113	uaA	4,06%	20	0,81
МАРФІН БАНК	2 672 928	uaA	3,73%	20	0,75
ІДЕЯ БАНК	2 671 220	uaA	3,72%	20	0,74
"АРКАДА"	2 610 336	uaBBB	3,64%	17	0,62
БАНК ФОРВАРД	1 987 465	uaA-	2,77%	19	0,53
"СОЮЗ"	1 200 084	uaBBB	1,67%	17	0,28
ФІНБАНК	704 946	uaBBB-	0,98%	16	0,16
СУМА	71 749 199		100,00%		19,83

⁵ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁶ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁷ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 8. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу IV групи банків⁸

Назва Банку	Активи, тис. грн	Рівень рейтингу станом на 01.07.2015 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	2 521 200	uaBBB-	7,08%	16	1,13
МІСТО БАНК	1 920 551	uaBBB	5,39%	17	0,92
ЕКСПРЕС-БАНК	1 915 289	uaBBB+	5,38%	18	0,97
УНІКОМБАНК	1 703 030	uaBBB-	4,78%	16	0,77
"КАПІТАЛ"	1 570 415	uaBBB-	4,41%	16	0,71
РАДИКАЛ БАНК	1 510 687	uaBBB-	4,24%	16	0,68
ЮНЕКС БАНК	1 389 666	uaBBB+	3,90%	18	0,70
ЄВРОБАНК	1 357 165	uaBBB-	3,81%	16	0,61
"ПРЕМІУМ"	1 352 738	uaBBB	3,80%	17	0,65
"ГЛОБУС"	1 341 390	uaA+	3,77%	21	0,79
"ЛЬВІВ"	1 317 751	uaBBB	3,70%	17	0,63
ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 314 794	uaBBB+	3,69%	18	0,66
БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	1 075 893	uaBBB	3,02%	17	0,51
БАНК 3/4	1 007 293	uaBBB	2,83%	17	0,48
ІНТЕГРАЛ - БАНК	851 831	uaBB	2,39%	14	0,33
АПЕКС-БАНК	833 397	uaBBB	2,34%	17	0,40
ЮНІОН СТАНДАРД БАНК	799 399	uaBBB-	2,24%	16	0,36
БАНК СІЧ	769 953	uaBBB	2,16%	17	0,37
БАНК ЮНІСОН	764 027	uaBBB	2,15%	17	0,36
БАНК СОФІЙСЬКИЙ	763 575	uaBBB+	2,14%	18	0,39
КРЕДИТВЕСТ БАНК	754 565	uaAA	2,12%	23	0,49
БАНК КОНТРАКТ	740 081	uaBBB+	2,08%	18	0,37
АРТЕМ-БАНК	690 129	uaBBB-	1,94%	16	0,31
АСВІО БАНК	608 597	uaBBB	1,71%	17	0,29
БАНК АВАНГАРД	596 821	uaAA	1,68%	23	0,39
МОТОР-БАНК	575 772	uaBBB-	1,62%	16	0,26
БАНК ТРАСТ	563 469	uaBBB	1,58%	17	0,27
АГРОКОМБАНК	524 942	uaBBB	1,47%	17	0,25
АКОРДБАНК	489 903	uaBBB+	1,38%	18	0,25
ВЕРНУМ БАНК	474 966	uaBBB	1,33%	17	0,23
РАДАБАНК	440 746	uaBBB	1,24%	17	0,21
СМАРТБАНК	406 319	uaBBB	1,14%	17	0,19
УКРБУДІНВЕСТБАНК	379 158	uaBBB	1,06%	17	0,18
КЛАСИКБАНК	344 110	uaBBB	0,97%	17	0,16
"КОНКОРД"	323 420	uaBBB	0,91%	17	0,15
ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	291 445	uaBBB	0,82%	17	0,14
"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	241 341	uaBBB	0,68%	17	0,12
"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	226 231	uaBBB	0,64%	17	0,11
ФІНАНС БАНК	218 535	uaBBB	0,61%	17	0,10
"ЦЕНТР"	168 015	uaBBB	0,47%	17	0,08
ВЕКТОР БАНК	164 777	uaBBB-	0,46%	16	0,07
БАНК АЛЬЯНС	160 478	uaBBB-	0,45%	16	0,07
АЛЬПАРИ БАНК	147 084	uaBBB-	0,41%	16	0,07
СУМА	35 610 948		100,00%		17,18

⁸ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: ПА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), ПА «ІВІ-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), ПА «Кредит-Рейтинг», ПА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moodys.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

За більш детальною інформацією з питань макроекономічних та галузевих оглядів звертайтеся до офіційного сайту НРА «Рюрік» (<http://rurik.com.ua>) або за телефоном (044) 383-04-76.

НРА «Рюрік» не несе відповідальності за точність інформації, отриманої з публічних джерел.

Даний огляд має виключно інформаційний характер, є суб'єктивним поглядом аналітичного департаменту НРА «Рюрік» та не є рекомендацією або порадою.

НРА «Рюрік» надає Вам право копіювати документи, надруковані або опубліковані на офіційному сайті тільки для некомерційного використання виключно за умови посилання на НРА «Рюрік» як джерело інформації.

Всі права захищені. Будь-яка публікація НРА «Рюрік» може містити неточності й помилки. НРА «Рюрік» може в будь-який момент без попереднього повідомлення вносити покращення та зміни в описану в цих публікаціях інформацію органів України або інших юридичних осіб.

☎ НРА «Рюрік»
☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 37-41
+38 (044) 383 04 76, +38 (044) 489 87 33 / 49
e-mail: info@rurik.com.ua
www: rurik.com.ua